

Ca khúc tiếng ni m

Tác Giả: Anna Akhmatova / Nguyễn Minh C n (d ch)
Thứ Hai, 12 Tháng 12 Năm 2011 06:24

Anna Akhmatova (1890-1966) là bút danh của Anna Gorenko. Bà là nhà thơ Nga nổi tiếng, đồng thời là nhà văn, nhà nghiên cứu và phê bình văn học, dịch giả.

*Lời ngỏ của dịch giả: Mùa đông giá buốt Moskva, tôi đọc lại bài tiếng ca “Requiem” của nhà thơ Akhmatova. Tôi đã không cảm thấy nỗi căm giận, nghĩ đến nỗi đau đớn lao động bất bao bà mẹ, bà vợ, ông bố, ông chồng, anh chị em, người yêu, bà con... của các nạn nhân đã lo lắng trước các tài trên thế giới này – các tài phát xít, các tài công nhân, các tài quân phiệt, các tài Hồi giáo, các tài công an mật... – đang rúc xác trong các nhà tù. Tôi nghĩ tôi quyên tởm bất tay dịch tiếng ca này để hiến tặng cho những ai trong nước Việt Nam yêu quý của tôi đang chịu nỗi thống khổ của bất nhân, vì tôi mong gởi đi các. Trong tâm tôi nghĩ để cảm chút rung động, cảm chút suy nghĩ, cảm chút hiểu thông, cảm chút ý nghĩa về tiếng cái ác, về tiếng chế độ bất nhân để các sống an bình, vui sống trong tình thân ái, tự do và hạnh phúc.
Xin ghi lại đây vài lời:*

Vai tác giả:

Anna Akhmatova (1890-1966)

Anna Akhmatova (1890-1966) là bút danh của Anna Gorenko. Bút danh này bà lấy từ họ Akhmatova của ông tổ phụ thuộc dòng họ bên mẹ là vị khan-hãn (khan) của Orda. Bà là nhà thơ Nga nổi tiếng, đồng thời là nhà văn, nhà nghiên cứu và phê bình văn học, dịch giả. Bà sinh năm 1889 ở Odessa, trong một gia đình quý tộc. Năm 1890, cả gia đình bà chuyển đến Hoàng thân ở Petersburg và họ sống suốt đời bà gần bố vợ ở thành phố này.

Bà bắt đầu làm thơ khi 11 tuổi. Thơ của bà được in lần đầu tiên vào năm 1911, lúc bà 22 tuổi. Năm 1912, bà xuất bản tập thơ “Chiều tối”, năm 1914 – tập thơ “Tràng hè” và sau đó tiếp tục cho ra những tập khác. Trong những năm 10 thế kỷ 20, bà theo trường phái acmeism. Đó là trào

Ca khúc tình ng ni m

Tác Giả: Anna Akhmatova / Nguy n Minh C n (d ch)

Thứ Hai, 12 Tháng 12 Năm 2011 06:24

u th ca ch tr ng t b tính huy n bí, đ cao tính trong sáng c a th ca, đ i l p v i tr ng phái t ng tr ng (symbolism). Nh ng nhà th Nga n i ti ng c súy tr ng phái này là N. Gumiliov, A. Akhmatova, S. Gorodetski, O. Mandelshtam, v.v... Th c a bà th hi n lòng trung thành v i nh ng tiêu chu n đ o đ c c b n, s suy t v nh ng bi k ch c a ng i dân trong th k XX.

S ph n c a bà r t bi đát. Dù b n thân bà không b tù đày đ i ch đ c ng s n, nh ng ba ng i thân yêu nh t đ i c a bà đã b đàn áp kh c li t: ng i ch ng th nh t (t năm 1910 đ n năm 1918), Nikolai Gumiliov, đã b b t và b b n ch t năm 1921; ng i ch ng th hai (t năm 1923 đ n năm 1953), Nikolai Punin, đã b b t ba l n và ch t trong tù năm 1953; ng i con đ c nh t Lev Gumiliov, b tù trên 10 năm, mãi đ n năm 1956 m i đ c th ra. Nh ng tr i nghi m c a ng i v , ng i m c a nh ng “k thù c a nhân dân” (t mà chính quy n c ng s n gán cho nh ng ng i b đàn áp) đã ph n ánh rõ r t nh t trong bài tr ng ca “Requiem” c a bà. Bài tr ng ca này b c m ng t i Liên Xô. Tuy v y, năm 1963, có m t b n đ c bí m t đ a đ n Ph ng Tây, và Hi p h i Nhà văn L u vong Nga đã cho xu t b n. Còn i Liên Xô, mãi đ n năm 1987 m i đ c xu t b n l n đ u tiên đ i th i perestroika.

M c dù đ c công nh n là nhà th kinh đ i n c a thi ca Nga t nh ng năm 1920, nh ng đ i th i Liên Xô, A. Akhmatova đã b cô l p, b theo dõi, b đ kich đ đ i. B t ch c T ĐCSLX đã ra quy t ngh ngày 14.08.1946 v hai t p chí “Ngôi sao” và “Leningrad”, trong đó k ch li t phê phán sáng tác c a Anna Akhmatova nh sau (d ch theo nguyên b n): “Akhmatova là m t đ i bi u đ i n hình c a lo i th tr ng r ng, vô t t ng, xa l v i nhân dân ta. Th ca c a bà ta th m nhu n tinh th n bi quan và suy đ i, th hi n kh u v c a l i th xa-lông cũ rích, đ ng c ng trên nh ng l p tr ng c a đ ng l i m h c t s n-quý t c và đ i tr y là “ngh thu t v ngh thu t”, không mu n đ i cùng nh p b c v i nhân dân, gây tác h i cho s nghi p giáo đ c thanh niên c a chúng ta và không th dung th đ c trong n n văn h c xô-vi t”.

Bà đã b khai tr kh i H i nhà văn Liên Xô. Cũng xin gi i thi u thêm v i b n đ c l i m t sát tr ng tr n và thô b đ i v i bà th t lên t mi ng c a Andrei Zhdanov, y viên B chính tr c a ĐCSLX, ph trách v văn h c, ngh thu t, m t trong nh ng hung th n khét ti ng đ i th i Stalin: “Hay là n tu sĩ, hay là gái đĩ, mà đ ng h n là n tu sĩ và gái đĩ, trong con ng i đó thì s dâm đ ng hòa l n v i vi c c u kinh. Akhmatova là con ng i nh th , v i cu c đ i t bé nh , ch t h p, v i nh ng xúc c m nh nhen và l i khiêu dâm tôn giáo-huy n bí. Th Nhi u tác ph m c a bà ch ng nh ng không đ c công b khi bà còn s ng, mà c trên 20 năm sau khi bà đã qua đ i cũng th . S theo dõi, o ép n ng n c a chính quy n có lúc đã làm cho bà mu n nhân nh ng chút ít b ng cách làm vài bài th “đ u tranh cho hòa bình th gi i” đ mong gi m b t s kh c nghi t c a nhà c m quy n đ i v i mình. Nh ng vô hi u. T đó bà c ng quy t rút nh ng bài y ra kh i các t p sáng tác c a mình.

Dù b ĐCS đ i x tàn t , nh ng bà v n đ c công chúng yêu th ca c i n c Nga và trên th gi i m n m và đánh giá cao. Năm 1962, bà đ c đ c Gi i Nobel v văn ch ng. Tr c năm 1964, bà thu c đ i n “c m không đ c xu t ngo i”, nh ng đ n năm 1965 bà đ c cho đi Ý và Anh. Bà đã nh n đ c gi i “Edna-Taormina” i Ý và b ng ti n sĩ danh đ c a Tr ng đ i h c Oxford i Anh.

Anna Akhmatova m t năm 1966, h ng th 76 tu i.

Ngày nay, nhi u t ng đài và bia l u ni m c a A. Akhmatova đã đ c đ ng lên i Sankt

Petersburg,

Xin nói thêm về nhà ng ng i yêu quý c a A. Akhmatova, n n nhân c a ch đ đ c tài: Nikolai Gumiliov (1886-1921), nhà th Nga xu t s c c a th i đ i ngân kim, ng i ch x ng tr ng phái acmeism trong thi ca, nhà phê bình văn h c, d ch gi , nhà du l ch, m t trong nh ng nhà nghiên c u n i ti ng v châu Phi. Tác gi các t p th “Nh ng bông hoa lãng m n”, “Ng c châu”... Năm 1910, ông k t hôn v i A. Akhmatova. Trong cu c đ i chi n th nh t 1914-1918, ông tình nguy n vào quân đ i chi n đ u trên chi n tr ng. Năm 1018, ông ly hôn v i A. Akhmatova. S ng d i ch đ xô-vi t, nh ng ông không che gi u quan đ i m v tôn giáo và chính tr c a mình. Năm 1921, ông b b t và 20 ngày sau b x b n, vì b bu c t i tham gia trong m t v âm m u l t đ chính quy n. Sau này, khi Liên Xô đã s p đ , các nhà nghiên c u m i khám phá r ng cái g i là “v âm m u” đó là do c quan an ninh c a chính quy n xô-vi t c tình d ng lên đ gi t nh ng trí th c b tình nghi.

Nikolai Punin (1888-1963), s gia v ngh thu t, nhà phê bình h i h a, t năm 1913-1934, làm vi c Nhà b o tàng Nga, phó giám đ c Vi n Văn h c ngh thu t, giáo s Tr ng đ i h c t ng h p Leningrad và H c vi n H i h a, Điêu kh c và Ki n trúc, Tác gi nhi u tác ph m vi t v ngh thu t. Năm 1923 k t hôn v i A. Akhmatova. Ông b b t l n đ u tiên năm 1921. Nh ng năm 30 l i b b t. Nh Boris Pasternak đ a đ n th nh c u nên ông đ c th ra. Đ n năm 1949 l i b b t vào tù, đ n năm 1953 thì m t trong tù. Sau này, ông đ c minh oan.

Lev Gumiliov (1912-1992), con trai c a Nikolai Gumiliov và Anna Akhmatova, nhà khoa h c Nga và Xô-vi t, t n sĩ s h c và đ a lý, nhà th , d ch gi t ti ng Perse (Ba T). Năm 1935, ông b b t, sau đó đ c th ra. Năm 1938, l i b b t, b k t án 5 năm tù. Năm 1944, sau khi ra tù tình nguy n vào quân đ i tham gia chi n đ u ch ng phát xít, đã đ n t n Berlin. Năm 1949, ông l i b b t, b k t án 10 năm tù. ò tù đ n năm 1956, sau đ i h i 20 c a ĐCSLX, thì đ c th ra và minh oan. Ngày nay, ò thành ph Kazan đã đ ng t ng đài Lev Gumiliov v i dòng ch : “T ng ng i Nga đã b o v cho ng i Tartar kh i s vu kh ng” và ò n c Kazakhstan đã l y tên Lev Gumiliov đ t cho Tr ng đ i h c t ng h p Astana, th đô m i c a ò c này.

V tr ng ca “Requiem”:

Đây là m t t p h p g m nhi u bài th ng n. M đ u b ng b n câu th “d n nh p” vi t năm 1961, t p theo là m t đ o n văn xuôi vi t năm 1957. Đây là nh ng năm sau đ i h i ĐCSLX phê phán t sùng bái cá nhân Stalin (1956). Còn sau đó là nh ng bài th vi t r i rác qua nhi u năm, t 1935 đ n 1940.

Có th nói, đây là m t trong nh ng tác ph m thi ca đ u tiên đ c p đ n n i kh đau vô cùng t n c a các n n nhân trong các tr n đ n áp d i th i Liên Xô. Trong tr ng ca này – tác gi b c l tâm t c a mình khi thì v i ng i con yêu quý, khi thì v i chính mình, khi thì v i ng i cùng c nh ng , khi thì v i th n Ch t... – t t c đ u th hi n rõ t n bi k ch kh ng khi p c a nhân dân, nhân dân b t c đ o t do đang kh n kh trong m t “nhà tù vĩ đ i” là Liên bang Xô-vi t, cũng nh nhân dân đang r c xác trong nh ng “nhà tù bé nh ” r i rác kh p đ t n c trong “Qu n đ o Ng c tù” g i là GULAG. Trong tr ng ca bàng b c tình yêu th ng và m i c m thông gi a nh ng con ng i đau kh mà hoàn toàn v ng bóng lòng căm thù, n i u t h n.

Th c a Akhmatova có v n đ i u r t ch t ch và tuy t đ p. Ng i d ch c m th y b t l c trong vi c chuy n đ t nh ng âm đ i u đó mà ch mong sao truy n đ t chính xác ý t ng c a tác gi mà thôi. Hy v ng r i đây có nh ng nhà th s b khuy t cho nh c đ i m này c a b n d ch. N.M.C.

Ca khúc tiếng niêm

Tác Giả: Anna Akhmatova / Nguyễn Minh Côn (dịch)
Thứ Hai, 12 Tháng 12 Năm 2011 06:24

ANNA AKHMATOVA: CA KHÚC TIẾNG NIÊM (REQUIEM)

1935 – 1940

Không, tôi không đứng ở bất cứ nơi khác,
Không mất cánh chim khác nào che chở,
Hỡi đó, tôi đã cùng với nhân dân tôi
Đợi chờ mà nhân dân tôi, không thay, đã đứng chờ.
1961

THAY LỜI NÓI ĐÓNG:

Vào những năm khủng khiếp thời Ezhov (1), trong mùa hè tháng liêu, tôi đã phải xếp hàng
cạnh nhà tù ở Leningrad (2). Mất bạn, có ai đó “nhớ ra” tôi. Hỡi ai, mất bà đứng sau tôi mỗi
thăm, dĩ nhiên là bà không hề biết tên tôi, như số căn phòng khi đứng trong thái độ sống sống
chúng tôi, bà thì thắm hỏi khi bên tai tôi (đây thì mới nghe được nếu nói thì thắm):

- Chẳng có thơ tôi về chuyện này đâu có không?

Và tôi trả lời:

- Vâng, tôi có thơ.

Lúc đó, hình như có một người thoáng qua trên cái trục này đã đứng là khuôn mặt của bà ta.
1 tháng 4 năm 1957

Leningrad

ĐÓNG TIẾNG

Trên cái núi đầu khóm núi lao này,
Núi cao gập mình, sông dài ngóng chờ,
Nhớ ngớng thẹn của nhà tù với những chốt chốt.
Còn sau cánh cửa là những “hang tù”
Và những buồn đến tận ruột.
Vì ai gió mát hút hút?
Vì ai mặt trời rắng chiếu hoàng hôn?
- Chúng tôi nào có biết!
Khép những cánh cửa nghe tiếng khóa tù đáng ghét
Rít lên ken két
Và bước chân những người lính canh.
Đầy sự im lặng đến khắp đường phố ban mai,
Lên bước qua đô thành hoang vắng,
Đầy, chúng tôi gặp nhau như những người chết vô hồn,
Mất đi những thanh phố, sông Neva mù sương vắng,
Mà hy vọng vẫn còn ca hát ở đâu xa.
Án quyết và tuyên... Tiếng thì dòng lệ trào lên,
Tôi đã bắt tách khỏi mọi người,
Như thế sự sống bắt rút ra từ con tim đau đớn,
Như thế bắt quật nhào ngã nằm sụp mặt,
Nhớ những đi... Ở đó... cô đó...
Đâu rồi những người bạn tình cũ
Trong hai năm ác nghiệt của tôi?
Hỡi cảm thấy gì trong bão tuyết miền Siberia,

Ca khúc tiếng ni m

Tác Giả: Anna Akhmatova / Nguy&#n Minh C&#n (d&#ch)
Thứ Hai, 12 Tháng 12 Năm 2011 06:24

o giác gì bằng b&#c trong v&#ng trắng?
Tôi xin g&#i t&#i h&# l&#i chào vĩnh bi&#t.
Tháng 3 năm 1940

L&# I M&# Đ&# U
H&#i đó, ch&# có ng&#&#i ch&#t m&#m c&#&#i
Vui m&#ng đ&#&#c yên &#n.
Leningrad nh&# m&#t v&#t th&#a vô d&#ng
Đung đ&#a c&#nh nh&#ng nhà tù.
Khi đoàn tù lê b&#&#c, đau kh&# đ&#n điên ng&#&#i,
Bác lái tàu rúc lên m&#t h&#i còi
Nh&# hát bài ca vĩnh bi&#t ng&#n ng&#i.
Nh&#ng ngôi sao ch&#t chóc chi&#u trên đ&#u chúng tôi,
Còn n&#&#c Nga vô t&#i thì qu&#n qu&#i
D&#&#i nh&#ng chi&#c &#ng đ&#m máu
Và d&#&#i nh&#ng bánh xe tang đen ngòm.

I
H&# b&#t con đi vào lúc r&#ng sáng,
M&# đi theo con nh&# b&#&#c theo quan tài.
Trong bu&#ng t&#i lữ tr&# khóc lóc,
Ng&#n n&#n l&#i đ&#n trên bàn th&# Đ&#c M&# ,
Môi con đ&#t lên t&#ng thánh giá l&#nh,
Trán con đ&#m đ&#a m&# hôi ch&#t chóc...
Tr&#i &#i, m&# không th&# nào quên đ&#&#c!
M&# s&# làm nh&# các bà v&# lính trung đoàn chi&#n binh (3)
Đ&#n v&#t v&# gào khóc d&#&#i tháp đ&#n C&#m-linh (4).
(Tháng 11) 1935

II
Sông Đon (5) yên tĩnh ch&#y êm đ&#m,
Ánh trắng vàng nh&#t l&#t vào nhà,
Đ&#i mũ l&#ch, trắng l&#&#i li&#m
Vào th&#y m&#t chi&#c bóng ch&# v&# .
Ng&#&#i đàn bà này &#m đau kh&#n kh&# ,
Ng&#&#i đàn bà này qu&#nh qu&# đ&#n cô.
Ch&#ng n&#m d&#&#i m&# , con ng&#i trong tù.
Xin hãy c&#u nguy&#n cho tôi.
1938

III
Không, không ph&#i tôi, mà là ai khác đang đau kh&# .
Tôi không th&# ch&#u đ&#&#c nh&# th&# , còn nh&#ng gì đã x&#y ra
Xin hãy đ&#y kín l&#i d&#&#i nh&#ng t&#m d&# đen
Và hãy c&#t đi nh&#ng chi&#c đèn...
Đêm.

Ca khúc tiếng ni m

Tác Giả: Anna Akhmatova / Nguy&#n Minh C&#n (d&#ch)
Thứ Hai, 12 Tháng 12 Năm 2011 06:24

1939

IV

Giá mà ch&# cho mày xem, h&#i cô gái tinh ngh&# ch,
Đ&# c t&# t c&# b&# n bè đ&# u m&# n th&# ng,
N&# chúa bày trò vui nh&# n &# Hoàng thôn (6),
Đ&# u gì đã x&# y đ&# n trong đ&# i mày.
Là ng&# i x&# p hàng th&# ba trăm v&# i gi&# nuôi tù
Mày s&# đ&# ng r&# c c&# ng d&# i khu Thánh giá (7),
Đôi m&# t tràn l&# nóng b&# ng c&# a mày
Làm băng giá đ&# u năm tan ch&# y.
&# đ&# y, cây d&# ng c&# nh nhà tù đ&# ng run r&# y
Và l&# ng t&# không m&# t ti&# ng vang. Còn trong kia
Bi&# t bao ng&# i vô t&# i đang ch&# t đ&# n ch&# t mòn...
1938

V

Su&# t m&# i b&# y th&#ng tr&# i m&# kêu vang,
C&# g&# i con tr&# v&# nhà,
M&# ph&# i ph&# ph&# c d&# i chân tên đao ph&# ,
Vì con c&# a m&# cũng là n&# i kinh hoàng c&# a m&# .
M&# i s&# mãi mãi r&# i tung
Và m&# không còn phân bi&# t n&# i
Gi&# đây ai là con thú, ai là con ng&# i,
Và ph&# i ch&# bao lâu n&# a m&# i t&# i gi&# hành quy&# t.
Ch&# còn nh&# ng bông hoa đ&# p tuy&# t (8)
Và ti&# ng bình h&# ng âm vang, và nh&# ng đ&# u chân
Đi đâu đó vào n&# i không đ&# n đâu c&# .
Và b&# ng m&# t ngôi sao to t&# ng
Nhìn th&# ng vào m&# t m&#
Và đe d&# a cái ch&# t đang t&# i g&# n.
1939

VI

Nh&# ng tu&# n l&# nh&# nh&#ng bay qua nhanh
Ch&# ng hi&# u đi&# u gì đã x&# y ra v&# i m&# .
Con yêu &# i, trong tù con c&# m th&# y ra sao
Nh&# ng đêm tr&# ng (9) đã nhìn con th&# nào,
Và chúng l&# i đang nhìn con
B&# ng con m&# t di&# u h&#u nóng b&# ng,
Chúng đang nói v&# kh&# n&# n cao c&# c&# a con
Và v&# cái ch&# t.
1939

VII

ÁN QUY&# T

Ca khúc tiếng ni m

Tác Giả: Anna Akhmatova / Nguy&n Minh C&n (d&ch)
Thứ Hai, 12 Tháng 12 Năm 2011 06:24

L&i nói n&ng n& nh& t&ng đá
R&i xu&ng l&ng ng&c thoi thóp c&a m&.
Ch&ng sao đâu, m& ch&u đ&ng đ& c mà
Vì m& đã chu&n b& s&n sàng r&i.
Hôm nay m& có nhi&u vi&c ph&i làm:
M& ph&i gi&t ch&t h&n trí nh&,
Ph&i làm sao cho tâm h&n hóa đá,
Và ph&i h&c l&i cách s&ng.
N&u không thì... Ti&ng lá xào x&c mùa hè
Reo lên nh& l& h&i ngoài c&a s&.
T& lâu m& đã linh c&m m&t ngày sáng s&a
Và ngôi nhà tr&ng không.
1939. Mùa hè

VIII

NÓI V&I TH&N CH&T

Tr& c sau gì ng&&i cũng t&i. Sao không t&i ngay bây giờ ?
Ta đang ch&ng &i đây. Ta đau đ&n l&m r&i.
Ta đã t&t đèn và m& toang c&a cho ng&&i,
Ng&&i th&t gi&n d& và tuy&t v&i.
Hãy hi&n ra v&i dáng v& nào tùy ng&&i,
Hãy ùa vào nh& viên đ&n h&i đ&c
Hay xông vào nh& tên c&&p sành ngh& v&i cây g&y s&t,
Hay đ&u đ&c ta b&ng bùa mê th&&ng hàn,
Hay b&ng câu chuy&n v& v&n do ng&&i b&a đ&t
Và b&ng t&t c& nh&ng gì quá & quen thu&c, -
Đ& ta th&y đ&c bên trên mũ xanh lam
Và m&t tái mét vì s& c&a ng&&i qu&n gia.
Bây giờ thì đ&i v&i ta đ&ng nào cũng th& th&i.
Sông Enisey (10) cu&n cu&n, sao B&c c&c l&p lánh.
Còn ánh xanh c&a đôi m&t mu&n v&n yêu đ&u
N&i kinh hoàng cu&i cùng đang khép l&i.
19 tháng 8 năm 1939
Nhà trên ph& Vòi n&&c (11)

IX

C&n điên đ&i đã ph& cánh
Lên m&t n&a tâm h&n tôi,
V&a chu&c r&&u n&ng cháy,
V&a quy&n r&u tôi xu&ng thung lũng đen ngòm.
Và tôi hi&u là tôi ph&i nh&&ng th&ng l&i cho nó,
Khi nghe theo c&n mê s&ng c&a mình
Mà đ&&ng nh& c&a ng&&i nào khác l&.
Còn nó – dù tôi có c&u kh&n van xin gì đi n&a –
Nó ch&ng cho phép mang theo tôi:
C& đôi m&t hải hùng c&a c&u con trai

Ca khúc tiếng ni m

Tác Giả: Anna Akhmatova / Nguy&#n Minh C&#n (d&#ch)
Thứ Hai, 12 Tháng 12 Năm 2011 06:24

V&#i n&#i đau đã hóa đá,
C&# cái ngày khi bão táp &#p đ&#n,
C&# cái gi&# thăm nuôi nó trong tù,
C&# cái mát &# nh m&# n yêu c&# a đôi bàn tay nó,
C&# cái bóng râm rung đ&#ng c&# a r&#ng gia,
C&# cái ti&#ng thì th&#m khe kh&# xa xa
Là nh&#ng l&#i cu&#i cùng an &#i.
4 tháng 5 năm 1940
Nhà trên ph&# Vòi n&# c

X HÀNH HÌNH

“M&# &#i, đ&#ng khóc cho con,
n&#m trong m&# mà v&#n th&#y”.

1

Gi&# phút tr&#ng đ&#i các thiên th&#n cùng hát bài t&#ng ca,
Các t&#ng tr&#i nóng ch&#y ra trong &#a h&#ng h&#c.
Ngài nói v&#i Đ&#c Chúa Cha: “Sao Cha &#i b&# con?”
Còn v&#i Đ&#c M&#: “M&# &#i, đ&#ng khóc cho con...”

1938

2

Nàng Magdalina v&#t v&# khóc than,
Ng&#&#i môn đ&# yêu quý (12) đã hóa đá,
Và không m&#t ai dám nhìn v&# phía đó,
N&#i Đ&#c M&# đang đ&#ng &#ng tỉnh.

1940

Nhà trên ph&# Vòi n&# c

ĐO&#N K&#T

1

M&# nh&#n ra nh&#ng b&# m&#t teo tóp,
Nh&# t&# đ&#&#i mi m&#t ló ra n&#i kinh hoàng,
Kh&# đau ê ch&# h&#n sâu trên má hóp,
Nh&# dòng ch&# đ&#ng nê&# (13) trên trang gi&#y c&#ng,
Nh&# nh&#ng búp tóc đen nhánh và xám tro
B&#ng tr&# thành b&#c ph&# ,
N&# c&#&#i héo hon trên đôi môi ngoan ngoãn,
N&#i s&# hãi run run trong cái c&#&#i kh&# khô khan.
Và m&# c&#u nguy&#n ch&#ng riêng gì cho m&# ,
Mà cho t&#t c&# nh&#ng ai cùng x&#p hàng v&#i m&# c&#nh nhà tù
C&# trong giá bu&#t mùa đông, c&# trong n&#ng n&#c mùa hè
Đ&#&#i b&#c t&#ng đ&# r&#c chói chang.

2

Gi&# t&#ng ni&#m l&#i t&#i g&#n l&#n n&#a.
Tôi th&#y, tôi nghe, tôi c&#m giác các b&#n:
C&# ng&#&#i li&#t ph&#i v&#t v&# điều đ&#n c&#a s&# ,

Ca khúc tiếng Nga

Tác Giả: Anna Akhmatova / Nguyễn Minh Côn (dịch)
Thứ Hai, 12 Tháng 12 Năm 2011 06:24

Cô nàng tôi không gặp ở trên đất quê cha,
Cô cô gái lúc nào cái đầu xinh đẹp
Và nói: “Tôi đến đây như trở về nhà”.
Tôi muốn gọi tên cô mà tôi nghe tên của bà.
Nhưng danh sách đã bị tẩy xóa mất rồi
Thì lấy đâu ra mà biết được.
Tôi đã viết cho họ chiếc khăn phủ mộ
Bên những ngôi mộ đáng thương mà tôi nghe lầm.
Tôi luôn luôn nhớ đến họ khắp nơi khắp chốn,
Cô trong cơn hoạn nạn mà tôi cũng sẽ không quên họ.
Và nếu bạn tôi ta bóp mũi họ như họ bóp a tôi,
Nếu qua đó cô trăm triệu người đang gào thét.
Tôi mong sao họ sẽ sống như đến tôi
Trong đêm trăng ngày giỗ của tôi.
Và nếu có lúc nào đó trên đất nước này
Người ta muốn dùng tiếng để đòi cho tôi,
Tôi sẽ đứng ý là họ mà đứng đó
Chẳng vì điếu u kiếu: không viết nó
Trên bề biên nơi tôi đã chào đời (14)
(Mũi dây cuốc cùng với biên đã viết rồi),
Không viết nó trong vườn Hoàng thôn bên gốc cây thân thiết,
Nếu bóng thối rởn khôn nguôi tìm kiếm tôi,
Mà đất đai này, nếu tôi đã róc rách đứng ba trăm giờ
Và là nếu người ta không chịu mà của cho tôi.
Bởi vì trong cái chết sung sướng, tôi sẽ
Quên mất chiếc xe tang đen chày rơm rơm,
Quên mất cánh cửa đáng ghét đóng sập
Và bà lão rú lên như con thú bị thương.
Hãy để tôi đôi mắt tôi đứng của tôi bên đứng
Tuyệt tan chày xương như là như rỗng,
Hãy để tiếng bà câu nhà tù gù gù xa xa,
Và những chiếc tàu lênh lênh chày trên dòng Neva.
Khoảng 10 tháng 3 năm 1940
Nhà trên phố Vòi nước
© Nguyễn Minh Côn
© Đàn Chim Việt

Chú thích:

1. Nikolai Ezhov (1895-1940), bí thư và là ủy viên dự khuyết Bộ chính trị TƯ ĐCSLX, bị tra tấn trong nhà tù (1936-1938), từng là ủy viên an ninh (1937-1941) là một trong những đạo phạm khét tiếng trong cuộc đời khủng bố (1937-1938) dưới thời Stalin. Năm 1941, bị bắt và bị xử tử vì bị buộc tội âm mưu làm đảo chính.
2. Nhà tù đó có tên là Krest, Xem thêm chú thích 7.
3. Chiên binh (strelts) là những lính bộ binh của nước Nga từ thế kỷ 16 đến thế kỷ 18. Dưới thời Nga hoàng Piotr đầu Nhất, đã xảy ra cuộc nổi loạn năm 1898 của bốn nghìn chiên binh

Ca khúc tiếng niem

Tác Giả: Anna Akhmatova / Nguyễn Minh Côn (dịch)

Thứ Hai, 12 Tháng 12 Năm 2011 06:24

Moskva vì cuộc sống khổ cực nên binh lính nổi dậy. Cuộc cùng cuộc nổi loạn bùng nổ tan, gần 2000 người bị hành quyết. Hình ảnh những người vợ của các chiến binh đứng và gào khóc dưới tháp điện Cộng minh là ý nói về số phận đó.

4. Điện Cộng minh, tức là điện Kremli hay Kremlin, là cung điện của Nga hoàng ở Moskva. Từ năm 1917 đến nay là dinh thự của những nguyên thủ nhà nước xô-viết và Liên bang Nga. Cung điện được bao bọc bởi một bức tường ng cao, dày, cùng các công có những tháp cao.

5. Don là sông lớn ở phần châu Âu của nước Nga.

6. Hoàng thôn, dịch từ chữ Tsarskoe Selo (Làng Vua) là một vùng cách St. Petersburg chừng 25 km, trong đó có cung điện của Nga hoàng, được thành lập từ năm 1710. Tên Tsarskoe Selo được dùng từ năm 1780 đến năm 1917, còn từ 1918 đến năm 1937, vì chính quyền mới muốn xóa bỏ mọi dấu vết của chế độ cũ, nên gọi là Detskoe Selo (Làng trẻ con), còn từ 1938 đến nay gọi là Pushkin. Thời còn ở tù và trở trung, Akhmatova sống ở vùng này.

7. Khu Thánh giá (Krest) là một tập hợp các dãy nhà tù được xây dựng ở Petersburg từ năm 1868. Trong khuôn viên nhà tù có đền giáo đường Thánh Alexandre Nevski. Các dãy nhà tù xếp theo hình thánh giá nên gọi là Krest, tức là Thánh giá.

8. Chữ này có hai bên in khác nhau, một bên in là “pshni” (phở bở, đờy bở), bên khác là “pshni” (lòng lý, tuyt đờp). Chúng tôi thấy chữ “pshni” hợp với văn cảnh hơn, nên dịch là đờp tuyt.

9. Những đêm trăng là hiện tượng thiên nhiên hàng năm vào tháng sáu ở vùng gần Bắc cực, ban đêm trời vẫn sáng như ban ngày.

10. Phở Vòi nước là một phố ở St. Petersburg. A. Akhmatova sống nhiều năm ở phố đó. Hiện nay ở đây có Bảo tàng A.Akhmatova.

11. Sông Enisey ở Siberia, một trong những con sông lớn trên thế giới, đổ ra Bắc Băng Dương.

12. Ý nói tông đồ Gioan, được Chúa Giesu yêu quý nhất.

13. Hồ thừng vẫn tồn tại (khoảng 3500 năm trước công nguyên) phát hiện được ở vùng Leningrad. Những “chữ viết” này có dạng “nêm” được ghi trên những mảnh đất sét khi còn mềm rồi đổ chúng xuống.

14. A.Akhmatova sinh ở Odessa, thành phố trên bờ Hồ Đen.